
Notă *) Traducere

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei și celelalte state părți la Convenția culturală europeană, semnatare ale prezentei convenții (revizuită),
considerând ca scopul Consiliului Europei este acela de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi, pentru a salvagarda și a promova idealurile și principiile care sunt patrimoniul lor comun, având în vedere Convenția culturală europeană, semnată la Paris la 19 decembrie 1954, și în special articolele sale 1 și 5,
având în vedere Convenția pentru salvagardarea patrimoniului arhitectural al Europei, semnată la Granada la 3 octombrie 1985,
având în vedere Convenția europeană privind infracțiunile asupra bunurilor culturale, semnată la Delphi la 23 iunie 1985,
având în vedere recomandările Adunării parlamentare referitoare la arheologie, în special recomandările nr. 848 (1978), nr. 921 (1981) și nr. 1.072 (1988),
având în vedere Recomandarea nr. R (89) 5 referitoare la protecția și valorificarea patrimoniului arheologic în contextul operațiunilor de amenajare a teritoriului urban și rural, reamintind că patrimoniul arheologic este un element esențial pentru cunoașterea trecutului civilizațiilor,
recunoscând ca patrimoniul arheologic european, marturie a unei străvechi istorii, este supus unor grave amenințări de degradare, atât prin înmulțirea marilor lucrări de amenajare, cât și datorită riscurilor naturale, săpăturilor clandestine ori lipsite de caracter științific sau insuficientei informări a publicului,
afirmând necesitatea de a introduce, acolo unde nu există, procedurile de control administrativ și științific care se impun și de a integra preocupările de protecție a patrimoniului arheologic în politicile de amenajare urbană și rurală și de dezvoltare culturală,
subliniind că răspunderea pentru ocrotirea patrimoniului arheologic revine nu numai statului direct interesat, ci și tuturor țărilor europene, în vederea reducerii riscurilor de degradare și pentru a promova conservarea lui prin încurajarea schimburilor de specialiști și de experiență,
constatând necesitatea de a completa principiile formulate de Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic, semnată la Londra la 6 mai 1969, ca urmare a evoluției politicilor de amenajare teritorială în țările europene,
au convenit asupra celor ce urmează:
Definirea patrimoniului arheologic

Articolul 1

- Scopul prezentei convenții (revizuită) este de a proteja patrimoniul arheologic ca sursă a memoriei colective europene și ca instrument de studiu istoric și științific.
- În acest scop, sunt considerate drept elemente ale patrimoniului arheologic toate vestigiile, bunurile și alte urme ale existenței omenirii în trecut a (ale) caror:
 - salvagardare și studiu permit redarea evoluției istoriei omenirii și a relației sale cu mediul natural;
 - principale mijloace de informare le constituie săpăturile și descoperirile, precum și alte metode de cercetare asupra umanității și mediului înconjurător;
 - amplasare se situează în orice spațiu ce ține de jurisdicția părților.
- În patrimoniul arheologic sunt incluse structurile, construcțiile, ansamblurile arhitecturale, siturile amenajate, marturiile mobile, monumente de altă natură, precum și contextul lor, fie ca se situează în sol sau sub apă.
Identificarea patrimoniului și măsuri de protecție

Articolul 2

- Fiecare parte se angajează să pună în aplicare, potrivit modalităților specifice fiecărui stat, un regim juridic de protecție a patrimoniului arheologic, care să prevadă:
- ținerea unei evidențe a patrimoniului sau arheologic și clasarea unor monumente sau zone protejate;
 - constituirea unor rezervații arheologice, chiar fără vestigii vizibile la suprafața sau sub apă, pentru conservarea unor marturii materiale care să poată fi studiate de către generațiile viitoare;
 - obligăția pentru descoperitor de a semnala autorităților competente descoperirea întâmplătoare

a unor elemente ale patrimoniului arheologic și de a le pune la dispoziție pentru examinare.

Articolul 3

În vederea ocrotirii patrimoniului arheologic și pentru garantarea semnificației științifice a operațiunilor de cercetare arheologică, fiecare parte se angajează:

(i) să instituie proceduri de autorizare și de control al săpăturilor și al altor activități arheologice, în scopul:

a) de a preveni orice săpătură sau deplasare ilicită a unor elemente ale patrimoniului arheologic;
b) de a asigura întreprinderea săpăturilor și a prospectiunilor arheologice într-o manieră științifică și sub rezerva:

- folosirii unor metode de investigație nedistructive, ori de câte ori este posibil;
- ca elementele patrimoniului arheologic să nu fie exhumate în timpul săpăturilor sau lăsate expuse în timpul sau după efectuarea acestora fără luarea unor măsuri corespunzătoare pentru prezervarea, conservarea și gestiunea lor;

(ii) să vegheze ca săpăturile și alte tehnici potențial distructive să nu fie practicate decât de către persoane calificate și abilitate în acest scop;

(iii) să supună unei autorizări prealabile specifice, în cazurile prevăzute de legislația internă a fiecărui stat, folosirea detectoarelor de metale sau a altor echipamente de detecție sau procedee de cercetare arheologică.

Articolul 4

Fiecare parte se angajează să aplice măsuri de protecție fizică a patrimoniului arheologic, care să prevadă, în funcție de împrejurări:

(i) achiziționarea sau protejarea prin alte mijloace corespunzătoare, de către autoritățile publice, a spațiilor destinate constituirii unor rezervații arheologice;

(ii) conservarea și întreținerea patrimoniului arheologic, de preferință pe locul lui de origine;

(iii) amenajarea unor depozite corespunzătoare pentru vestigiile arheologice deplasate din locul lor de origine.

Conservarea integrată a patrimoniului arheologic

Articolul 5

Fiecare parte se angajează:

(i) să încerce concilierea și articularea cerințelor specifice ale arheologiei și, respectiv, ale amenajării teritoriului, urmărind ca arheologii să participe la:

a) elaborarea politicilor de planificare, în vederea stabilirii unor strategii echilibrate de protecție, conservare și punere în valoare a siturilor ce prezintă un interes arheologic;

b) derularea programelor de amenajare în diversele lor faze;

(ii) să asigure consultări sistematice între arheologi, urbanisti și specialiști în amenajarea teritoriului, pentru a permite:

a) modificarea planurilor de amenajare susceptibile de a altera patrimoniul arheologic;

b) acordarea timpului și a mijloacelor necesare efectuării unui studiu științific corespunzător asupra sitului, cu publicarea rezultatelor;

(iii) să vegheze ca studiile de impact asupra mediului și hotărârile ce rezultă din acestea să țină în întregime seama de siturile arheologice și de contextul lor;

(iv) să prevadă, în cazurile în care elemente ale patrimoniului arheologic au fost găsite cu ocazia unor lucrări de amenajare și când aceasta se dovedește posibil, conservarea în situ a acestor elemente;

(v) să facă astfel încât deschiderea pentru public a siturilor arheologice, îndeosebi amenajările pentru primirea unui număr mare de vizitatori, să nu aducă prejudicii caracterului arheologic și științific al acestor situri și al împrejurimilor lor.

Finanțarea cercetării și a conservării arheologice

Articolul 6

Fiecare parte se angajează:

(i) să prevadă un sprijin material din partea autorităților publice naționale, regionale sau locale, pentru cercetarea arheologică, în funcție de competențele lor;

(ii) să sporească mijloacele materiale la dispoziția arheologiei preventive:

a) dispunând măsuri corespunzătoare care să prevadă, în cazul marilor lucrări de amenajare publice sau private, suportarea integrală, din fonduri provenind din sectorul public sau, după caz, din sectorul privat, a costurilor oricărei operațiuni arheologice necesare, legate de aceste lucrări;

b) incluzând în bugetele acestor lucrări, alături de studiile și prospectiunile arheologice prealabile, documentele științifice de sinteză, precum și comunicările și publicațiile complete asupra descoperirilor.

Colectarea și difuzarea informației științifice

Articolul 7

În vederea facilitării studiului și a difuzării cunoștințelor asupra descoperirilor arheologice, fiecare parte se angajează:

- (i) să realizeze și să actualizeze anchetele, inventarele și cartografia siturilor arheologice din spațiile supuse jurisdicției sale;
- (ii) să adopte orice dispoziții practice în vederea abținerii, în urma operațiunilor arheologice, a unui document științific de sinteză publicabil, prealabil necesarei difuzării integrale a studiilor specializate.

Articolul 8

Fiecare parte se angajează:

- (i) să faciliteze schimbul, pe plan național sau internațional, de elemente ale patrimoniului arheologic în scopuri științifice profesionale, dispunând, totodată, măsurile necesare pentru ca această circulație să nu aducă în nici un fel prejudicii valorii culturale și științifice a acestor elemente;
 - (ii) să încurajeze schimburile de informații asupra cercetărilor arheologice și săpaturilor în curs de execuție și să contribuie la organizarea unor programe internaționale de cercetare.
- Sensibilizarea publicului

Articolul 9

Fiecare parte se angajează:

- (i) să întreprindă acțiuni educative de natură a trezi și a dezvolta în opinia publică conștiința valorii patrimoniului arheologic, pentru cunoașterea trecutului și a pericolelor ce amenință acest patrimoniu;
- (ii) să promoveze accesul publicului la elementele importante ale patrimoniului sau arheologic, îndeosebi la situri, și să încurajeze expunerea publică a unor bunuri arheologice selectate. Prevenirea circulației ilicite a elementelor patrimoniului arheologic

Articolul 10

Fiecare parte se angajează:

- (i) să organizeze schimbul de informații dintre autoritățile publice competente și instituțiile științifice asupra săpaturilor ilicite constatate;
- (ii) să aducă la cunoștința forurilor competente ale statului de origine, parte la această convenție (revizuită), orice ofertă suspectă de a proveni din săpături ilicite sau din deturnare de la săpături oficiale, împreună cu toate precizările necesare relative la aceasta;
- (iii) în ceea ce privește muzeele și alte institutii similare, a caror politică de achiziții este supusă controlului statului, să ia măsurile necesare pentru ca acestea să nu achiziționeze elemente de patrimoniu arheologic suspecte de a proveni din descoperiri necontrolate, din săpături ilicite sau din deturnări din săpături oficiale;
- (iv) pentru muzeele și alte institutii similare, situate pe teritoriul unei părți, dar a caror politică de achiziții nu este supusă controlului statului;
 - a) să le transmită textul prezentei convenții (revizuită);
 - b) să nu precupească nici un efort pentru a asigura respectarea de către aceste muzee și institutii a principiilor formulate în paragraful (iii) de mai sus;
- (v) să restrângă pe cât este cu putință, prin acțiuni educative, de informare, de vigilență și de cooperare, circulația elementelor patrimoniului arheologic provenind din descoperiri necontrolate, din săpături ilicite sau din deturnări din săpături oficiale.

Articolul 11

Nici o prevedere a prezentei convenții (revizuită) nu aduce atingere tratatelor bilaterale sau multilaterale care există sau vor putea exista între părți, cu privire la circulația ilicită a elementelor de patrimoniu arheologic sau la restituirea lor proprietarului legitim.

Asistența tehnică și științifică mutuală

Articolul 12

Părțile se angajează:

- (i) să își acorde reciproc asistența tehnică și științifică constând în schimb de experiență și de experți în problemele relative la patrimoniul arheologic;
- (ii) să favorizeze, în cadrul legislațiilor naționale de profil sau al acordurilor internaționale prin care sunt legate, schimburile de specialiști în conservarea patrimoniului arheologic, inclusiv în domeniul educației permanente.

Controlul aplicării convenției (revizuită)

Articolul 13

În scopul aplicării prezentei convenții (revizuită), un comitet de experți, instituit de către Comitetul Ministrilor al Consiliului Europei în temeiul art. 17 al Statutului Consiliului Europei, este împuternicit să urmărească aplicarea convenției (revizuită) și, între altele:

- (i) să supună periodic Comitetului Ministrilor al Consiliului Europei un raport privind situația politicilor de protecție a patrimoniului arheologic în statele contractante ale convenției (revizuită) și aplicarea principiilor pe care aceasta le enunță;
- (ii) să propună Comitetului Ministrilor al Consiliului Europei orice măsuri vizând aplicarea prevederilor convenției (revizuită), inclusiv în domeniul activităților multilaterale în materie de revizuire sau de amendare a convenției (revizuită), precum și în materie de informare a publicului asupra obiectivelor convenției (revizuită);
- (iii) să facă recomandări Comitetului Ministrilor al Consiliului Europei cu privire la invitarea unor state nemembre ale Consiliului Europei de a adera la prezenta convenție (revizuită).

Clauze finale

Articolul 14

1. Prezenta convenție (revizuită) este deschisă spre semnare de către statele membre ale Consiliului Europei și alte state părți la Convenția culturală europeană.

Ea va fi supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

2. Un stat parte la Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic, semnată la Londra la 6 mai 1969, nu poate depune instrumentul sau de ratificare, de acceptare sau de aprobare, dacă nu a denunțat sus-ment ionată convenție sau dacă nu o denunță simultan.

3. Prezenta convenție (revizuită) va intra în vigoare la 6 luni de la data la care patru state, dintre care cel puțin trei state membre ale Consiliului Europei, își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin această convenție (revizuită), conform prevederilor paragrafelor precedente.

4. În cazul în care, în aplicarea celor două paragrafe precedente, efectele denunțării convenției din 6 mai 1969 și intrarea în vigoare a prezentei convenții (revizuită) nu ar fi simultane, un stat contractant poate declara, la depunerea instrumentului sau de ratificare, de acceptare sau de aprobare, ca va continua să aplice convenția din 6 mai 1969 până la intrarea în vigoare a prezentei convenții (revizuită).

5. Prezenta convenție (revizuită) va intra în vigoare în oricare stat semnată care își va fi exprimat ulterior consimțământul de a se considera legat de prevederile ei, la 6 luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

Articolul 15

1. După intrarea în vigoare a prezentei convenții (revizuită), Comitetul Ministrilor al Consiliului Europei va putea invita orice alt stat membru al Consiliului Europei, precum și Comunitatea Economică Europeană să adere la prezenta convenție (revizuită) printr-o hotărâre luată cu majoritatea de voturi prevăzută la art. 20 d) din Statutul Consiliului Europei și cu unanimitatea reprezentanților statelor contractante care au drept de reprezentare în comitet.

2. Pentru orice stat aderent sau pentru Comunitatea Economică Europeană, în cazul aderării, convenția (revizuită) va intra în vigoare la 6 luni de la data depunerii instrumentului de aderare la secretarul general al Consiliului Europei.

Articolul 16

1. Orice stat poate menționa, cu ocazia semnării sau a depunerii instrumentului sau de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, teritoriul (teritoriile) la care se va aplica prezenta convenție (revizuită).

2. Orice stat poate extinde, în orice moment ulterior, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, aplicarea prezentei convenții (revizuită) la orice alt teritoriu menționat în declarație. Convenția (revizuită) va intra în vigoare, în privința acestui teritoriu, la 6 luni de la data primirii declarației de către secretarul general.

3. Orice declarație făcută în temeiul celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă, în privința oricărui teritoriu menționat în această declarație, printr-o notificare adresată secretarului general. Retragerea devine efectivă la 6 luni de la data primirii notificării de către secretarul general.

Articolul 17

1. Orice parte poate denunța, în orice moment, prezenta convenție (revizuită), adresând o notificare secretarului general al Consiliului Europei.

2. Denunțarea devine efectivă la 6 luni de la data primirii notificării de către secretarul general.

Articolul 18

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei, celorlalte state părți la Convenția culturala europeana, precum și oricărui stat sau Comunității Economice Europene, care a aderat sau care a fost invitat sa adere la prezenta convenție (revizuita):

(i) orice semnare;

(ii) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare;

(iii) orice data de intrare în vigoare a acestei conventii (revizuita), în conformitate cu prevederile art. 14, 15 și 16;

(iv) orice alt act, notificare sau comunicare având legătură cu prezenta convenție (revizuita).

Drept pentru care, subsemnatii, legal autorizati în acest scop, au semnat prezenta convenție (revizuita).

Întocmită la La Valetta, la 16 ianuarie 1992, în limbile franceza și engleza, ambele texte având aceeași valabilitate, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copii autentificate fiecarui stat membru al Consiliului Europei, celorlalte state părți la Convenția culturala europeana, precum și oricărui stat nemembru sau Comunității Economice Europene, invitat(a) sa adere la prezenta convenție (revizuita).
